

Uchwała Nr XXX/234/2016
Rady Gminy Czarnków
z dnia 26 października 2016 roku

w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016 – 2020.

Na podstawie **art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (t. j. Dz. U. z 2015r., poz. 1390), **art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym** (t. j. Dz.U. z 2016r. poz. 446) oraz **art. 110 ust. 10 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (t. j. Dz. U. z 2016r., poz. 903 ze zm.) uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016 – 2020, w brzmieniu załącznika nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czarnków.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Czarnków
Janusz Wielgosz

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020

Wstęp

Zjawisko przemocy domowej jest traktowane jako bardzo ważny problem społeczny, znajdujący się na liście sytuacji trudnych, w których pomoc społeczna zobowiązana jest nieść pomoc.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc jako *jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą* (Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 2005, art. 2§2.).

Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Przemocy w rodzinie doświadczają nie tylko kobiety, choć ich jest największy odsetek, ale także dzieci, osoby chore i starsze oraz mężczyźni. Badania wskazują, że dotyka ona różnorodne środowiska, nie zależy jednak od statutu społecznego, wykształcenia, wyznania oraz pozycji zajmowanej na rynku pracy. Jednak w społecznościach z niższej klasy społecznej znacznie częściej dochodzi do przemocy poprzedzonej gwałtownymi wybuchami agresji, wściekłości i brutalnością. Inne badania pokazują, że częściej dochodzi do przemocy w rodzinie, która ma trudności finansowe oraz w tych, gdzie mąż ma niższe wykształcenie niż żona oraz w takich rodzinach, gdzie występuje choroba alkoholowa (Sasał 1999, s. 17-19).

Przepisy karne rozróżniają dwa rodzaje znęcania się – fizyczne oraz psychiczne. Aby ukarać sprawcę nie ma znaczenia jakiej formy przemocy się dopuścił. Naturalnie korzystniejsza dla niego jest ta psychiczna, ponieważ nie zostawia żadnych zewnętrznych oznak, jednakże w psychice ofiary odciska ogromne znamię i sieje duże spustoszenie (Kukuła 2008, s. 24-39). W przepisach Kodeksu Karnego przemoc seksualna nazwana została molestowaniem seksualnym lub gwałtem. Gwałt rozumiany jest jako doprowadzenie innej

osoby przemocą lub podstępem do aktu seksualnego, dokonanie tego czynu w sposób brutalny lub przy udziale osób trzecich, a także doprowadzenie ofiary do innych czynności seksualnych. (Kodeks Karny, 1997, art.197). Takie spojrzenie na gwałt nie oznacza jedynie penetracji, ale również innych zachowań zmierzających ku temu. Polskie prawo surowo karze sprawców przemocy seksualnej. Za zgwałcenie oraz czyn lubieżny gwałcieł może otrzymać wyrok do 10 lat pozbawienia wolności. Za dopuszczenie się gwałtu ze szczególnym okrucieństwem – do 12 lat (Internet, Polanowski 2002).

Przemocą ekonomiczną nazywamy *każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy* (Dominiczak 2008 s. 30). Przejawia się bezprawnym wykorzystywaniem finansowym drugiej osoby i/lub sprawowaniem kontroli środków niezbędnych do utrzymania niezależności finansowej, a także zmuszaniem do pozostania w stanie zależności materialnej. Objawia się to m.in. zabieraniem pieniędzy, kart kredytowych, uniemożliwianiem podjęcia pracy, zmuszaniem do zawierania zobowiązań finansowych, nie udzielanie informacji na temat stanu majątkowego rodziny, niezaspakajaniem podstawowych potrzeb materialnych rodziny (Browne, Herbert 1999, s. 25-30).

Zaniedbanie jest także formą przemocy w rodzinie. Charakteryzuje się naruszeniem obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokożenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp. (Internet, Zespół Stowarzyszenia „Niebieska Linia”).

Cykl przemocy domowej

Badania wykazują, że zjawisko przemocy w rodzinie cechuje się dynamicznym, powtarzającym się cyklem, dzięki któremu można dokładnie zrozumieć co dzieje się z ofiarami. W literaturze przedmiotu zostały wyodrębnione trzy podstawowe, następujące po sobie fazy – narastania napięcia, gwałtownej przemocy oraz miodowego miesiąca (Szpringer i in. 2005, s.44-45).

Pierwszy etap nazywany jest narastaniem napięcia bądź jak w innych publikacjach można znaleźć pod nazwą faza tworzenia i budowania napięcia. Charakteryzuje się wzrostem napięcia emocjonalnego pomiędzy partnerami. Sprawca jest ciągle zdenerwowany, sprawia wrażenie, że nie potrafi zapanować nad swoim gniewem, stara się sprawować kontrolę,

utrzymać władzę. Prowokuje do kłótni, stosuje przemoc psychiczną. Gdy jest uzależniony, to w tym momencie zaczyna częściej sięgać po środki zmieniające świadomość. Ofiara natomiast stara się załagodzić całą sytuację, często przeprasza oprawcę, spełnia jego zachcianki, wypełnia z uwagą wszelkie obowiązki, tylko po to by nie rozżłościć partnera. U ofiary często pojawiają się dolegliwości takie jak bezsenność, brak apetytu, bóle żołądka, głowy, apatia, brak energii do życia lub wewnętrzny niepokój. (Kłós 2008, s. 64-65).

Pierwszy etap kończy się w momencie, gdy dochodzi do ataku fizycznego. W publikacjach naukowych nazywany jest fazą gwałtownej przemocy, eksplozji i ostrych incydentów przemocy. Zazwyczaj trwa od 2 do 48 godzin i charakteryzuje się gwałtownymi napadami agresji partnera z mało istotnych powodów. Sprawca wyładowuje swoją wściekłość poprzez fizyczną napaść, która nie jest proporcjonalna do tego, co ją wzbudziło. Powoduje u ofiary różnego rodzaju obrażenia na psychice i ciele. Są to m.in. podbite oko, sińce, złamane kończyny, uszkodzenia organów wewnętrznych, a nawet śmierć. Partner w tej fazie stara się wszelkimi sposobami załagodzić sytuację, uspokoić swojego oprawcę, lecz przeważnie bezskutecznie, ponieważ bez względu na to, co by nie robiła ofiara, to agresja narasta coraz bardziej. Pokrzywdzony odczuwa lęk, przerażenie, bezradność, wstyd, po aktach przemocy jest w głębokim szoku. Często dla ofiary ta faza oznacza walkę o życie.

Po zakończeniu wybuchów przemocy sprawca zaczyna rozumieć, że posunął się za daleko, wyraża skruchę oraz obiecuje, że to się więcej nie powtórzy, stara się usprawiedliwić swój czyn. Tutaj zaczyna się ostatnia faza cyklu przemocy, nazywana etapem skruchy lub miodowego miesiąca. Oprawca kupuje prezenty, okazuje miłość, jest taki jak na początku związku. Ofiara zaczyna wierzyć, że wszystko się zmieni, że to był rzeczywiście tylko jednorazowy incydent. Czuje się znów kochana i szczęśliwa, rezygnuje z zamiaru odejścia od partnera i poszukiwania pomocy. W związkach z długim stażem ten etap często przejawia się milczeniem i ciszą. Można by rzec następuje „cisza przed burzą”. Ten etap dobiega końca, gdy sprawca zauważa coraz to większe zmęczenie i zależność partnera. Niebezpieczeństwem u schyłku fazy skruchy jest narastające napięcie. W następnym cyklu przemoc na ogół jest gwałtowniejsza i narasta za każdym razem i przeważnie jest ogromnym zaskoczeniem dla ofiary (Dominiczak 2008 s. 30-32).

Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Czarnków

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Z danych wynikających z Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2015 dla gminy Czarnków, sporządzonej przez pracownika socjalnego tut. Ośrodka wynika, że rodziny potrzebujące wsparcia zgłaszają się do pomocy społecznej najczęściej z powodu ubóstwa (226 rodzin). Innymi, co wielkości problemami społecznymi z jakim borykają się mieszkańcy gminy Czarnków jest bezrobocie (100 rodzin), niepełnosprawność (91 rodzin), potrzeba ochrony macierzyństwa (76 rodzin), w tym wielodzietność (51 rodziny), długotrwała lub ciężka choroba (47 rodziny), przemoc w rodzinie (22 rodziny).

Z analizy prowadzonych procedur wynika, iż w okresie od 1 stycznia 2013 do 31 grudnia 2015 r. założono i prowadzono 53 procedury „Niebieskich Kart”, natomiast w okresie od 01.01.2016 do 31.08.2016r. o założono następne 16 „Niebieskie Karty” (w tym: 37 procedur rozpoczętych przez funkcjonariuszy policji, 30 Kart rozpoczętych przez pracowników ośrodka pomocy społecznej, 1 procedura wszczęta przez placówkę oświaty i 1 karta przez GKdsPiRPA). W ww. okresach decyzją Zespołu Interdyscyplinarnego zostało zakończonych łącznie 40 procedur. Przyczyną zakończenia działań w ramach „Niebieskiej Karty” we wszystkich przypadkach było ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, zgodnie z przepisami prawa (§ 18. ust. 1. pkt. 1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”).

W znacznej części rodzin występowała łącznie przemoc psychiczna i fizyczna (37), nieznacznie rzadziej przemoc psychiczna (31). W jednym przypadku zaistniała przemoc fizyczna.

Stosowanie przemocy w rodzinie często łączy się z problemem nadużywania alkoholu. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół kobiety (żony, były żony, partnerki – 43, bratowe – 1, matki, teściowe, babcie – 14, siostry, żony siostrzeńców – 4, córki – 7 przypadków). W Gminie Czarnków odnotowano 10 przypadków gdzie ofiarą jest mężczyzna (ojciec – 3, brat – 3, syn – 3, siostrzeniec - 1). Osoby doznające przemocy w rodzinie to osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy, głównie ekonomicznie.

Najczęstszym objawem u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

W toku prowadzonych działań w ramach procedur Niebieskiej Karty od roku 2013 sądy uznały za winnych stosowania przemocy w rodzinie i wyrokiem skazano 7 sprawców z art. 207 kodeksu karnego, tj. *Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.*

Cele Programu:

Cele ogólne Programu:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Czarnków,
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz działań profilaktycznych,
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) upowszechnianie wiedzy i budowanie świadomości na temat przemocy w rodzinie w środowiskach lokalnych.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Czarnków,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie kompleksowej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie,
- 6) organizowanie kampanii społecznych związanych z przemocą w rodzinie,
- 7) rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na terenie Gminy Czarnków w ramach szeroko rozumianej prewencji,
- 8) współpraca ze szkołami, przedszkolami i świetlicami środowiskowymi w zakresie aktywnych działań profilaktycznych związanych z przemocą w rodzinie.

Program uwzględnia działanie w sferze:

- 1) prewencji,
- 2) prawa,

- 3) zdrowia,
- 4) edukacji,
- 5) terapii,
- 6) pracy socjalnej,
- 7) promocji.

Założenia Programu:

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych na temat przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 5) podniesienie kompetencji i wiedzy osób pracujących z osobami doznającymi i stosującymi przemoc w rodzinie.

Zasoby Gminy Czarnków w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Komenda Policji,
  - Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
  - Zakład Opieki Zdrowotnej,
  - Punkt Konsultacyjno – Terapeutyczny,
  - Placówki oświatowo – wychowawcze,
  - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Pile.

Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych, dzielnicowych oraz kuratorów,

- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów.

Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- zależność ekonomiczna, emocjonalna ofiar od sprawców przemocy w rodzinie,
- bezrobocie,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- niska kontrola społeczna pośród mieszkańców gminy,
- zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak oferty pomocy dla osób stosujących przemoc w rodzinie – programu edukacyjno – terapeutycznego dla sprawców przemocy w rodzinie.

Realizacja celów Programu:

Cel 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Czarnków

Działania:

1. Realizowanie uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Podmiot realizujący działanie: Zespół Interdyscyplinarny.

2. Realizowanie zadań przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Podmioty realizujące działanie: Zespół Interdyscyplinarny.

3. Współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego:

- Pracownicy socjalni,
- Przedstawiciele oświaty,
- Przedstawiciele policji,
- Kuratorzy sądowi,
- Przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- Przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- Przedstawiciele punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego,
- Przedstawiciele ochrony zdrowia,
- Przedstawiciele prokuratury,
- Inni przedstawiciele instytucji pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Cykliczne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych w celu skutecznego przepływu informacji pomiędzy specjalistami oraz ewaluacji obranych kierunków pracy z osobami stosującymi przemoc oraz doznającymi przemocy domowej.

5. Gotowość do szybkiego reagowania i powiadamiania służb współpracujących w ramach zespołu interdyscyplinarnego podczas podjęcia zgłoszenia, interwencji.

Cel 2

Zwiększenie skuteczności, dostępności i podniesienie jakości usług na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz działań profilaktycznych

Działania:

1. Praca z ofiarami przemocy w rodzinie:

Podejmowanie działań mających na celu ochronę osób doznających przemocy w rodzinie – organizowanie indywidualnych porad z psychologiem, prawnikiem oraz innymi specjalistami z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- Policja,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Kuratorzy sądowi,
- Przedstawiciele oświaty,
- Przedstawiciele ochrony zdrowia,
- Przedstawiciele punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego,
- Przedstawiciele prokuratury.

2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Cel 3

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych na rzecz osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

Podjmowanie działań w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”, przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- Policja,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Przedstawiciele oświaty,
- Przedstawiciele prokuratury,
- Przedstawiciele Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Przedstawiciele punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego,
- Przedstawiciele ochrony zdrowia.

2. Podjmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie adekwatnych do zaistniałej sytuacji, m. in. kierowanie do Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Prokuratury.

Podmioty realizujące działanie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Przedstawiciele oświaty,
- Przedstawiciele prokuratury,
- Przedstawiciele Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Przedstawiciele punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego,
- Przedstawiciele ochrony zdrowia,
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja.

Cel 4

Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie

Działania:

1. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy wśród dzieci, młodzieży i dorosłych,
- obalanie mitów i stereotypów na temat przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach wiejskich,
- organizowanie kampanii społecznych na terenie Gminy Czarnków,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków.

Podmioty realizujące działania:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Policja,
- Placówki oświatowe,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Przedstawiciele punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego,
- Liderzy środowisk lokalnych.

Przewidywane efekty podejmowanych działań:

- 1) Zmiana postaw, podniesienie poziomu wiedzy i wzrost świadomości społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie.
- 2) Wzrost umiejętności i kompetencji osób, pracujących w rodzinach z przemocą domową.
- 3) Wzrost liczby ujawnionych przypadków przemocy w rodzinie,
- 4) Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
- 5) Podniesienie ogólnej wiedzy dotyczącej zagadnień prawnych z zakresu przemocy w rodzinie pośród społeczeństwa – a w szczególności u osób doznających i stosujących przemoc domową.

Monitorowanie:

- Okresowa ocena realizacji działań podczas posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego (raz na pół roku) poprzez sprawozdania ustane poszczególnych osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację działań.
- Roczne sprawozdanie z realizacji przedstawione Radzie Gminy w okresie do końca kwietnia każdego roku obowiązywania.

Finansowanie programu:

- Środki zewnętrzne pozyskane w ramach projektów, konkursów.
- Środki własne gminy,
- Środki Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Środki zewnętrzne pozyskane od sponsorów.

Niniejszy program jest spójny z Krajowym oraz Wielkopolskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Niniejszy program uchwalony jest od dnia podjęcia, na okres 4 lat – do roku 2020.